

Sensorrettleiing

24.11.11

NOR1211 Norsk hovudmål / Norsk hovedmål

NOR1218 Norsk for elevar med samisk som andrespråk

NOR1025 Norsk for elever med samisk som førstespråk

Bruk av vurderingsrettleiinga og vurderingsskjemaet

Denne sensorrettleiinga er eit supplement til den generelle vurderingsrettleiinga for eksamen i norsk. For å finne den, går du inn på <http://www.udir.no/> og klikkar på Vurdering, Eksamen vidaregående, Etter eksamen

<http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-videregaende/Etterarbeid-eksamen/>

På side 11–12 i vurderingsrettleiinga er det ein matrise med kjenneteikn på måloppnåing til sentralt gitt skriftleg eksamen i norsk. I år er denne matrisen også limt inn i vurderingsskjemaet. Du skal bruke vurderingsskjemaet når du grunngir karakterforslaget ditt. Marker dei kjenneteikna som er relevante for karakterforslaget med kryss, ring, understreking eller liknande.

OBS: Vurderingsskjemaet er lagt ut som kopieringsoriginal, som word-dokument og pdf.

Skriving med pc og for hand

Ansvar for den praktiske gjennomføringa av sentralt gitt eksamen ligg hos skoleeigar (sjå forskrift til opplæringslova § 3-28). Skoleeigar kan framleis velje om elevane skal bruke data eller skrive for hand. Sensorane skal alltid vurdere svara ut frå kompetansemåla i læreplanen og vurdere heilskapen i svaret.

Bokmål og nynorsk – hovudmål og sidemål

Kompetansemåla i læreplanen er felles for skrivning på bokmål og nynorsk, men i avsnittet om sluttvurdering er nemningane ”hovudmål” og ”sidemål” brukte. Det er ingen fagleg nivåforskjell på innhaldet i hovudmåleksamen og sidemåleksamen. Matrisen med kjenneteikn på måloppnåing er felles for dei to eksamensdagane, men når det gjeld underpunktet om meistring/stort sett meistring/delvis meistring av ortografi og formverk, kan sensorane vente at eksaminandane meistrar hovudmålet sitt noko betre enn sidemålet.

Kompetansemåla i læreplanen og eksamensoppgåvene

I vurderingsrettleiinga side 9–10 ser du kva kompetansemål som kan bli prøvde til eksamen. Dei konkrete eksamensoppgåvene prøver eit mindre utval av kompetansemåla, men eit konkret svar kan likevel vise brei kompetanse i faget.

Det er viktig å vere merksam på at eit konkret oppgåvesvar kan vise kompetanse innanfor fleire kompetansemål. På den andre sida skal eksaminandane svare på *oppgåva*, som ikkje nødvendigvis spør etter alt det dei aktuelle kompetansemåla femner om. Derfor er det ikkje referert direkte til kompetansemåla i oppgåvesettet.

Nytt våren 2011: Kommenterar til eksamensoppgåvene

Dei siste åra har sensorretteiingane hatt oppgåvekommentarar som blant anna seier kva som kjenneteiknar eit godt svar. Føremålet har vore å hindre at sensorane tolkar oppgåva ulikt. Kommentrarane har sagt litt om kva som er rimelege tolkingar av oppgåva, og litt om korleis oppgåva ikkje kan tolkast. Frå og med våren 2011 blir desse kommentarane erstatta med ein kort kommentar til kvar oppgåve inne i oppgåvesettet. Eksaminand og sensor får altså lik informasjon om korleis oppgåvene skal/kan/bør løysast.

Oppgåvene i norsk er som kjent relativt opne. Dei skal gi rom for sjølvstendig utforming av eigen tekst i samsvar med måla i læreplanen. Føremålet med å legge inn ein oppgåvekommentar i tillegg er å redusere risikoen for mistydingar og feiltolkingar som ikkje kjem av manglande fagkompetanse ("bom på oppgåva"). Eksamen skal vere organisert slik at eleven eller privatisten kan få vist fagkompetansen sin, derfor må oppgåveinstruksane vere så klare som mogeleg.

Kommentarane er kort formulert, for at det ikkje skal bli for mykje tekst i oppgåvesettet. Dei føreset at dei generelle kjenneteikna på måloppnåing til eksamen er kjent (side 11–12 i vurderingsretteiinga). Dei er altså ikkje utfyllande.

Kommentarane har stort sett ein tredelt struktur:

- kva ein *skal* gjere for å svare på oppgåva
- litt om kva ein *kan* gjere, når det er høve til å velje ulike innfallsvinklar
- litt om korleis svaret *bør* vere for å vise høg grad av måloppnåing

OBS: Dei generelle kjenneteikna på måloppnåing er ikkje endra. Svara skal ikkje vurderast strengare enn før. Sensor skal ha ei open haldning og sjå etter kva kompetanse svaret faktisk viser, ikkje kva det manglar.

Det er viktig å merke seg at sensorane skal vurdere elevsvara på same måte som tidlegare.

Eksamensoppgaver, NOR1211–NOR1218–NOR1025

Svar på oppgaven i del A og én av oppgavene i del B.

Del A Kortsvaroppgave

Svaret bør ikke være på mer enn ca. 250 ord. Legg merke til at det står en kommentar under selve oppgaveinstruksen. Den vil være til hjelp for å løse oppgaven.

Vedlegg: Reklame for suppe fra Toro, hentet fra *UNICEF-magasinet* nr 3/2011. UNICEF er FNs hjelpeorganisasjon for barn.

Hvordan blir etos, logos og patos brukt i denne sammensatte teksten?

Kommentar

Du skal skrive en sammenhengende tekst på ca 250 ord. Du skal si noe om samspillet mellom tekst og bilde, og vise at du forstår hvordan avsender prøver å overbevise ved å bruke appellformene etos, logos og patos (troverdighet, saklighet og følelser).

For å vise god kompetanse i faget bør du svare på en presis og oversiktlig måte. Godt språk og hensiktsmessig struktur er viktig, også i kortsvaret.

Del B Langsvaroppgave

Skriv nummeret på den oppgaven du velger, og lag overskrift selv. Legg merke til at det står en kommentar under selve oppgaveinstruksen. Den vil være til hjelp for å løse oppgaven.

Oppgave 1

Vedlegg: Lars Saabye Christensen: *Amatøren* (utdrag)

Tolk teksten.

Kommentar:

I svaret ditt skal du skrive om både form og innhold i tekstutdraget, men du kan legge ulik vekt på elementene.

For å vise god kompetanse i faget må du bruke fagspråk når du gjør rede for språklige virkemidler, og vise hvordan de fungerer i teksten. Godt språk og hensiktsmessig struktur er viktig.

Oppgave 2, 3 og 4 på neste side

Oppgave 2

Vedlegg: Lars Saabye Christensen: *Amatøren* (utdrag)

Les utdraget fra *Amatøren*. Skriv en novelle om middagsselskapet, der synsvinkelen ligger hos en av de andre rundt bordet.

Kommentar:

Du kan velge ulike innfallsvinkler og måter å utforme novella di på, men det skal komme tydelig fram i teksten din at du bygger på motiv eller tema i den vedlagte teksten.

For å vise god kompetanse i faget må du bruke kunnskapen din om kreative sjangrer og litterære virkemidler når du skriver.

Oppgave 3

Vedlegg: Joacim Lund: "Moro for unga", Aftenposten

Gjør greie for noen av hovedsynspunktene i teksten, og kommenter dem. Form svaret ditt som en artikkel.

Kommentar:

Oppgaven er todelt. Du kan velge hvordan du vil strukturere teksten din, men du skal svare på begge delene. I den første delen skal du vise tekstforståelse og formulere minst to synspunkter fra teksten. I den andre delen skal du kommentere de synspunktene du har gjort greie for.

For å vise god kompetanse i faget bør teksten din vise evne til refleksjon. Godt språk og hensiktsmessig struktur er viktig.

Oppgave 4

Ta utgangspunkt i tegneseriestripen, og skriv et kåseri eller et essay om ungdommens behov for underholdning.

Kommentar:

Svaret ditt skal ha tydelige sjangertrekk. Det skal komme klart fram at du bruker tegneseriestripen, men du kan velge ulike innfallsvinkler.

For å vise god kompetanse i faget bør teksten ha bredde i eksemplene og vise kreativitet og originalitet. Godt språk og hensiktsmessig struktur er viktig.

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no